

Til nr. 7

De statslige forskningsråd

Til § 4 a

Lovforslaget placerer forskningsministeren som den minister, hvortil de statslige forskningsråd normalt retter deres rådgivning. Men samtidig foreslås det, at de statslige forskningsråd fortsat tillige skal betragtes som Folketingets og hele regeringens rådgivere. De statslige forskningsråd repræsenterer i kraft af deres faglige sammensætning et så unikt rådgivningsystem i national sammenhæng, at Folketinget og enhver minister skal kunne gøre direkte brug af de statslige forskningsråds faglige kapacitet. Forslaget har til hensigt at sikre de statslige forskningsråds selvstændige og uafhængige status ved at fremhæve, at de statslige forskningsråd har mulighed for på eget initiativ at kunne rådgive.

Til stk. 2

Det præciseres, at de statslige forskningsråds to hovedopgaver er udøvelse af fondsfunktion og faglig rådgivning. I forslaget fremhæves fondsfunktionen som den primære funktion.

Til § 4 b

De statslige forskningsråd viderefører forskningsrådenes fondsfunktion og skal indgå i en aktiv rolle ved udmøntning og forvaltning af strategiske forskningsindsatser og -programmer. Det understreges samtidig, at en meget vigtig del af forskningsrådenes støtte til dansk forskning skal basere sig på en fondsfunktion, hvorfra der kan søges midler uden hensyn til udpegede strategiske områder. Udviklingen i retning af forskningsindsatser af længere varighed ønskes fortsat. Hovedopgaven skal være at yde støtte til allerede etablerede forskningsmiljøer og -institutioner, men som led i initiativfunktionen kan der initieres nye forskningsmiljøer og -områder. De statslige forskningsråd skal i vid udstrækning uddele midler i konkurrence og på baggrund af ansøgninger. Støtten kan som hidtil gives i form af stipendier til eller som ansættelse af forskere og personer under forskeruddannelse.

De statslige forskningsråd skal som hidtil udarbejde og fremlægge strategiplaner, der lægger op til forskningsråds initiativer og pege på forslag til strategiske programmer. Udformningen af tværgående og tværinstitutionelle programmer sker i et samarbejde med relevante ministerier, offentlige forskningsudvalg m.v.

Det skal være muligt at henlægge forvaltningen af sådanne programmer til de statslige forskningsråd. Forvaltningen skal ske i et samarbejde med berørte ministerier og offentlige forskningsudvalg.

De statslige forskningsråd kan som hidtil opstille rammer for tildeling af bevillinger inden for de forskellige støttekategorier, vejledende retningslinier for tildeling og tildelingskriterier. Der er derfor ikke tale om, at der i alle tilfælde skal udøves et konkret skøn. Disse retningslinier kan offentliggøres, jf. § 4 l, stk. 3.

Det geografiske tildelingskriterium er, at den pågældende aktivitet skal gavne det danske forskningsmiljø i bred forstand, herunder forskningen i Grønland og Færøerne. Der stilles derfor ikke krav til ansøgerens statsborgerskab, forskningsinstitutionens hjemsted eller, hvor forskningsaktiviteten udføres.

Til stk. 2

De statslige forskningsråd spiller en væsentlig rolle i forhold til ønsket om at sikre kvalitet og relevans i forskningsindsatsen. De statslige forskningsråd bør samtidig medvirke til at opbygge en hensigtsmæssig infrastruktur i forskningen, herunder bidrage til finansiering af kostbart udstyr i tilfælde, hvor forskningsinstitutionerne ikke er i stand til at afholde denne investering alene. Forslaget indebærer derfor som noget nyt, at forskningsrådene kan give anlægsbevillinger. Tildelingen af sådanne vil kræve fornøden finanslovmæssig hjemmel. Det påhviler tillige de statslige forskningsråd i højere grad at bidrage til, at forskningsresultater formidles med henblik på videre anvendelse i det danske samfund. Det understreges, at de statslige forskningsråd har et ansvar for at sikre sammenhæng og øge samarbejdet mellem den offentlige og den private forskningsindsats, og at disse aspekter afspejles i bevillingspolitikken.

Til stk. 3

Denne nyskabelse gør det muligt at kunne inddrage de statslige forskningsråd i gennemførelsen af aktiviteter, der ikke har et decideret forskningsformål, eller som ikke falder inden for en klassisk definition af forskning, men som har til formål generelt at fremme interessen for og formidling af forskning og videnskab, fx støtte til videnskabsuger eller CD-rom forskningsleksika. Omfanget fastsættes på de årlige finanslove.

Til stk. 4

Det er hensigten, at de statslige forskningsråds samarbejde med de offentlige forskningsudvalg omkring støtte til større strategiske forskningsindsatser